

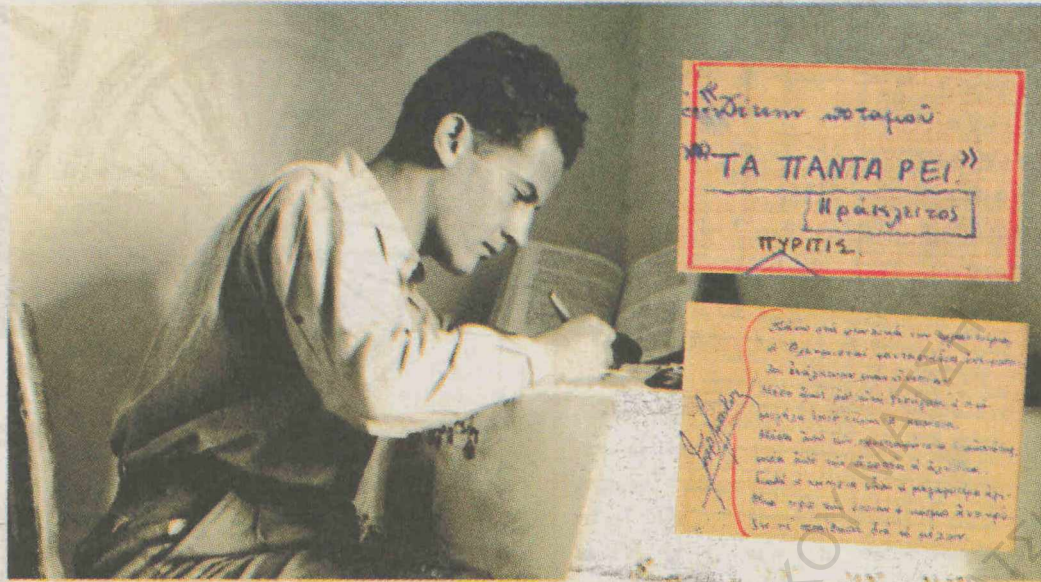
Κυριάκος Μάτσης: Ο ζητητής της αλήθειας

ΤΗΣ
ΔΟΞΑΣ ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΥ*

Ο Κυριάκος Μάτσης, νεαρός μαθητής του Ελληνικού Γυμνασίου Αμμοχώστου (1943-1945), αλλά και αργότερα φοιτητής της Γεωπονικής Σχολής στη Θεσσαλονίκη (1946-1952) διατηρούσε προσωπικό ημερολόγιο. Σε αυτό κατέγραφε τους στοχασμούς του ανήσυχου ανθρώπου, πάντοτε με την εμβρίθεια που διέκρινε τον εξεταστικό χαρακτήρα του. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε που καθόλα τα χρόνια της μαθητικής και φοιτητικής του πορείας, ο ίδιος εξεταστικός χαρακτήρας τον οδήγησε να ξεχωρίσει μέσα από την υψηλή «τέχνη» του γραπτού και προφορικού λόγου με ή χωρίς ακροατήριο, τον σεβασμό απέναντι στα ιερά και τα θεία, τον ζήλο που έτρεφε για ανθρωπιστικές αρχές, το απροσηπτικό πάθος και κατ' επέκταση την πολυδιάστατη πολιτική του δράση.

Η μελέτη ορισμένων και μόνο χειρογράφων ημερολογιακών καταχωρήσεων του Κυριάκου Μάτση, όπου παράλληλα με τις δικές του σκέψεις παρατίθενται ως σειράς αποφθεγματικών αναφορών στα έργα ή τα κείμενα Ελλήνων και ξένων διανοούμενων, παραπέμπει στις ερμηνευτικές, αναλυτικές, οργανωτικές, διοικητικές και σαφώς τις ηγετικές ικανότητες που αναμφίβολα διέθετε και τις οποίες φρόντισε να καλλιεργήσει με αδέκαστο γνώμονα το γενικό καλό. Επιπλέον, μέσα από τις σημειώσεις του, συνειδησιακά καταδεικνύεται το ολοκληρωμένο πρόσωπο με πνευματική ωριμότητα που άρρηξε ως υποδειγματικό πρότυπο ήθους για τις μεταγενέστερες γενιές και ειδικότερα τους νέους ανθρώπους. Λες και προγνώριζε ή διαισθανόταν πως με τη λήξη του Αγώνα της ΕΟΚΑ 1955 - '59, η Κύπρος αντί να λυτρωθεί, εν τέλει θα οδηγούνταν σε άλλες γεωπολιτικές περιπέτειες, όπου μόλις 96 χρόνια μετά την παραίτηση από τα κυριαρχικά της δικαιώματα, η Οθωμανική Αυτοκρατορία φροντίζοντας ένα δήθεν εκσυγχρονισμένο προσωπείο, έβρισκε τις κατάλληλες προφάσεις για να ανακαταλάβει, έστω μέρος του νησιού. Ό,τι περιώθηκε από τον γραπτό και γεμάτο ουσίας λόγο του υπό μορφή προσωπικών φιλοσοφικών διατυπώσεων και μάλιστα χωρίς καθόλου περιστροφές, όσον αφορά τα βιώματα, τα λάθη, τις σκέψεις, τα συναισθήματά ή ακόμη και τα ερωτήματα και προβληματισμούς που έθετε για τον ίδιο και το σύνολο, φανερώνουν τη -χωρίς υπερβολή- εγκυκλοπαιδική γνωσιολογική του κατάρτιση. Τούτο, καθότι μελετούσε συστηματικά τα κλασικά και σύγχρονα έργα όπως εκείνα του Θουκυδίδη,

του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη, του Κομφούκιου, του Σοπενχάουερ, του Νίτσε, του Μαρξ, του Ντοστογιέφσκι, αλλά και την ποίηση του Παλαμά, του Κάλβου, του Σολωμού και του Καβάφη. Αφετέρου, το γραφολογικό ύφος, το μέγεθος των γραμμάτων και ιδιαίτερα αυτή καθαυτή η υπογραφή του ήρωα, προσδιορίζουν αρκετά από τα προσωπικά του γνωρίσματα όπως την εξωστρέφεια, την αυτοπειθαρχία, τη λιτότητα, τη μετρημένη λογική, την αίσθηση «φιλοδοξίας», την αισιοδοξία, τη δημιουργικότητα, την ενεργητικότητα, την ανιδιοτέλεια, την ανεξαρτησία.

Γράφει ο Μάτσης:

«Εκ των ωραιότερων και θεμελιωδεστέρων εννοιών αιτίες συνδέονται με τα διάφορα φαινόμενα άπια λαμβάνουν χώραν εις την φύσιν είναι και αι του χώρου, του χρόνου, της μάξης, της δυνάμεως, της ύλης και της ενέργειας.

ΧΩΡΟΣ: Είναι η έννοια εκείνη ήτις μας δίδει την έννοιαν της πολλαπλότητας και της κινήσεως. Τον προσδιορίζομεν με τρεις διαστάσεις: το μήκος, το πλάτος και το ύψος.

ΧΡΟΝΟΣ: Είναι υποκειμένη αντίληψις εξαρτώμενη από την ψυχολογικήν κατάστασιν ενός εκάστου. Αντικειμενικώς τον αντιλαμβάνομεθα διά της αλληλοδιαδοχής των γεγονότων ως π.χ. την ημέραν και την νύκταν. Είναι εντελώς αδύνατον να φαντασθώμεν γεγονός μη λαμβάνον χώραν εντός της έννοιαι του χρόνου, όπως είναι αδύνατον να (φαντασθώμεν) αντιληφθώμεν αντικείμενον μη κατέχον θέσιν εις τον χώρον.

Ο χρόνος μετράται εις δευτερόλεπτα ήτοι 1/86.400 της μέσης αστρικής ημέρας. Τόσον η έννοια του χρόνου όσον και η του χώρου είναι

σχετικά ως παρατήρησεν και διειτύπων εις την περίφημον θεωρίαν της σχετικότητας ο μέγας Γερμανοεβραίος σοφός του αιώνου μας, Einstein. Και όμως το υπέροχον πνεύμα της αρχαίας Ελλάδας προ 2.500 χρόνων ετών διά του στόματος του Επικούρου ανέπτυξε αυτό. **ΜΑΖΑ:** Το σώμα διακρίνεται από δύο ιδιότητες. Την έκτασιν και την αδράνειαν. Έκτασιν εννοούμεν την υπό του σώματος κατάληψιν χώρου εντός εις το διάστημα και αδράνειαν την αδυνατότητα του σώματος να μεταβάλη την κατάστασιν ηρεμίας ή κινήσεως εν η ευρίσκεται εις δεδομένην στιγμίν άνευ μεσολαβήσεως δυνάμεως τινός».

Σταθερότητα

Άλλοτε με το ίδιο στοχαστικό βεληκεές στη σκέψη του, επιχειρεί να συγκεράσει τη θεωρία του Ηράκλειτου ότι ο κόσμος βρίσκεται κάτω από τη διαδικασία μιας ακατάπαυστης αλλαγής και τη θεωρία του Παρμενίδη ότι πέρα από τον μεταβαλλόμενο κόσμο, υπάρχει μια σταθερότητα που την εξασφαλίζει η νόσή μας. Πιο συγκεκριμένα γράφει: «...Από του 7ου και 8ου αιώνου π.Χ. ήρχισαν να αναπτύσσονται θεωρία περί των διαφόρων ζητημάτων και έχομεν τον Θαλήν όστις εθεώρησε το Η₂O ως το πρωταρχικόν στοιχείον του σχηματισμού του φλοιού της Γης. Ο Ηράκλειτος και ο Δημόκριτος έκαμαν επί της ύλης μελέτας και διέγνωσαν την κίνησιν αυτής. Επίσης υποψιάσθησαν ότι η ύλη εκάστου σώματος δεν δύναται να είναι τι το αυτοτελές και ιδιαίτερον και υπέθεσαν ότι θα υπάρχει συνέχεια της μεταξυ αυτής διατύπωνσαν ούτω τη θεωρίαν των ριζωμάτων, δηλ. των στοιχείων τρόπον τινά. Ο Δημόκριτος πρώτος υπέθεσε ότι η ύλη δεν δύναται να τέμνεται επ' άπειρον, αλλά

σταματά εις έν σημείον· πάσα περαιτέρω τμήσις είναι αδύνατος. (Ατομική Θεωρία). Ο ίδιος δε πρώτος διέγγωσε την αφθαρσίαν της ύλης και χιλιάδας έτη προ του Lavoisier διατύπωνσεν το περίφημον «μηδέν ή εκ του μη όντος γίνεσθαι· μηδέν εις το μη όν φθείρεσθαι». Προηγουμένως δε ο Παρμενίδης διειτύπωνσε το αυτό· επίσης εις τον Δημόκριτον οφείλεται η εύρεση του φαινομένου της ισομετρίας. Εις τα αξιοθαύμαστα δε αυτά πειράματα κατέληξαν οι Αρχαίοι μόνον διά του πνεύματος και άνευ μηδενός πειράματος». Ο Κυριάκος Μάτσης όταν υπέγραφε την τελευταία σελίδα του τετραδίου (1946-47) επιζητούσε την όποια πρόοδο, τη δική του, του τόπου του, ολόκληρης της ανθρωπότητας. Γι' αυτό ακόμα και πριν κλείσει το τελευταίο φύλλο του συνταρακτικού αυτού ντοκουμέντου γράφει: «Slowly but steadily, humanity goes to progress». Δηλαδή, «Αργά αλλά σταθερά, η ανθρωπότητα προοδεύει».

Το ήθος του

Αυτό που έκαμε τον Κυριάκο Μάτση να διαφέρει δεν ήταν μόνο η μεθοδικότητα στον τρόπο μελέτης των μαθημάτων του, αλλά ξεχώριζε από το ήθος και τον χαρακτήρα του. Για παράδειγμα, μπορεί να έζησε στην Ελλάδα την περίοδο του Εμφυλίου Πολέμου, αλλά δεν τυφλώθηκε από τη μισαλλοδοξία και τον φανατισμό της εποχής. Πέθανε μαρτυρικά, αλλά τα διδάγματα της ζωής του παραμένουν ακόμα ζωντανά. Απέδειξε πως ο καθένας πρέπει να έχει ιδανικά στη ζωή του, να παλεύει γι' αυτά και να μην υποτάσσεται σε ό,τι και αν του προσφέρουν ως αντάλλαγμα, αλλά να παραμένει πιστός και αμετακίνητος σε αρχές και αξίες, ει δυνατόν και ηρωικά. Μας δίδαξε το μεγαλείο της ψυχής και του ορθολογισμού του, καθώς ποτέ δεν κατάφερε το μίσος να κερδίσει τη λογική.

Ο Κυριάκος Μάτσης αγαπούσε την Ελλάδα και την Κύπρο, αλλά κυρίως αγαπούσε τον άνθρωπο. Αγαπούσε τον καθένα που πότιζε με τον ιδρώτα του τη γη που πατούσε, κι ως γνήσιος πατριώτης θυσιάστηκε γι' αυτή. Ταυτίστηκε μαζί της αναδεικνύοντας την παντοτινή και βέβαιη υπόστασή της, παραπέμποντας στον στίχο του Βασίλη Μιχαηλίδη πως: «Το 'νυ, αντάν να τρώ' την γην, τρώει την γην θαρκέται, μη πάντα τζείνον τρώεται τζαι τζείνον καταλιέται». «Όποιος δεν νικά, δεν έχει δικαίωμα να ζει» έγραφε στα ημερολόγιά του. Μετά από προδοσία, στις 19 Νοεμβρίου 1958, θυσιάστηκε στο κρησφύγετό του στο Δίκωμο της Κερύνειας, βροντοφωνάζοντας στους αποικιοκράτες, «Αν θα βγω θα βγω πυροβολώντας».

* Υποψήφιος Διδάκτορας / Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

RADISSON BLU ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ

Λαμπαδηδρομία

Συμβολική εκδήλωση λαμπαδηδρομίας διοργάνωσε ο Radisson Blu Διεθνής Μαραθώνιος Λάρνακας, την περασμένη Κυριακή, ημέρα που θα διεξαγόταν ο 4ος Radisson Blu Διεθνής Μαραθώνιος Λάρνακας και αναβλήθηκε λόγω της πανδημίας. Η εκδήλωση ήταν αφιερωμένη στους γιατρούς και τους νοσηλευτές της πρώτης γραμμής, οι οποίοι διανύουν τον δικό τους μαραθώνιο και που παλεύουν νυχθημερόν για την υγεία όλων μας εδώ και μήνες.

Στην εκδήλωση έλαβαν μέρος ο υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννης Καραούσης και ο δήμαρχος Λάρνακας κ. Ανδρέας Βύρας.

ΠΑΣΥΚΑΦ

Πορεία με χρώμα μοβ

Ο ΠΑΣΥΚΑΦ μέσω της ομάδας αντιμετώπισης γαστρεντερικών καρκίνων «αλθέα», μέλος της Διεθνούς Ένωσης Παγκρεατικού Καρκίνου (World Pancreatic Cancer Coalition) ξεκινά εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για την έγκαιρη διάγνωση του παγκρεατικού καρκίνου. Η 19η Νοεμβρίου είναι μια ημέρα αφιερωμένη για έναν από τους πιο δύσκολα αντιμετωπίσιμους καρκίνους. Στις 19 Νοεμβρίου ο ΠΑΣΥΚΑΦ μαζί με 95 άλλους οργανισμούς από 35 χώρες, ηγούνται αυτής της παγκόσμιας προσπάθειας. Η 19η Νοεμβρίου γιορτάζεται κάθε χρόνο ανά το παγκόσμιο μέσω της εκδήλωσης Turn It Purple όπου σημαντικά κτήρια και μνημεία φωτίζονται με μοβ χρώμα όπως ο Πύργος του Άιφελ στο Παρίσι, η όπερα του Σίδνεϊ στην Αυστραλία και το Big Ben στο Λονδίνο. Ο ΠΑΣΥΚΑΦ, διοργανώνει για 2η συνεχή χρονιά τη φωταγωγήση κτηρίων παγκύπρια στο χρώμα μοβ.

ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ

Εργασίες στο αποχετευτικό

Το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας ανακοινώνει ότι, από σήμερα Πέμπτη 19/11/2020 και ώρα 07.00 μέχρι την Πέμπτη 26/11/2020 και ώρα 16.00, θα εκτελούνται εργασίες στο αποχετευτικό σύστημα στις δεξιές λωρίδες και των δύο κατευθύνσεων του παραλιακού δρόμου από το ύψος της οδού Περβόλας μέχρι το ύψος της οδού Αριάδνης, στον Δήμο Γερμασόγειας.

Για τον σκοπό αυτό θα γίνεται εκτροπή της κυκλοφορίας από τις δεξιές στις αριστερές λωρίδες κυκλοφορίας με τη χρήση κατάλληλης σηματοδότησης στα σημεία όπου θα εκτελούνται έργα.

Παρακαλείται το κοινό όπως είναι προσεκτικό και ακολουθεί τα σήματα τροχαίας.